



Bryssel den 8 juni 2021
(OR. en)

9586/21

CT 78
ENFOPOL 220
COTER 67
JAI 691

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	7 juni 2021
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	8633/21
Ärende:	Rådets slutsatser om covid-19-pandemins inverkan på det hot som terrorism och våldsbejakande extremism utgör, inbegripet dess inverkan på myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism och deras verksamhet – <i>Rådets slutsatser (7 juni 2021)</i>

Före delegationerna bifogas rådets slutsatser om covid-19-pandemins inverkan på det hot som terrorism och våldsbejakande extremism utgör, inbegripet dess inverkan på myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism och deras verksamhet, som godkändes av rådet (rättsliga och inrikes frågor) vid dess 3799:e möte den 7 juni 2021.

RÅDETS SLUTSATSER OM

covid-19-pandemins inverkan på det hot som terrorism och våldsbejakande extremism utgör, inbegripet dess inverkan på myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism och deras verksamhet

Inledning

1. Europeiska unionens råd anser att terroristhotet mot medlemsstaterna hittills inte har ökat till följd av covid-19-pandemin, även om det fortfarande ligger på en hög nivå. Viss terroristverksamhet sker nu emellertid i högre grad online, och ökad radikaliserings märks redan i vissa grupper.
2. Rådet är medvetet om att myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism har varit tvungna att anpassa sig till de begränsningar som orsakats av covid-19-pandemin och att de i allt högre grad förlitar sig på (säker och effektiv) onlinekapacitet.
3. Rådet bedömer också att covid-19-pandemins socioekonomiska konsekvenser, på medellång till lång sikt, kan ha en negativ inverkan på hotet från terrorism och våldsbejakande extremism, och bidra till att det bildas en grogrund för radikaliserings inom olika ideologiska spektrum.
4. Rådet är därför fast beslutet att säkerställa att medlemsstaternas myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism förfogar över tillräckliga medel och verktyg som gör det möjligt för dem att kontinuerligt och effektivt bemöta föränderliga terroristhot och extremisthot.

Den rådande situationen

5. Rådet noterar att covid-19-pandemin har påverkat myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism olika. Säkerhetsunderrättelsetjänster och flertalet brottsbekämpande myndigheter har ställts inför begränsningar i en del av verksamheten, såsom i fråga om fysiska möten eller det operativa arbetet, medan andra behöriga myndigheter inte har upplevt detta.

6. Rådet betonar att onlinedimensionens betydelse har ökat sedan början av pandemin, bland annat för att vissa terrorist- och extremisthot alltmer har förflyttats från den fysiska miljön till onlinemiljön (bland annat kommunikation, finansiering, propaganda, radikalisering och rekrytering), varvid utnyttjandet av fler nya tekniker och verktyg (bland annat kryptovalutor, krypterade applikationer och decentraliserade 3.0-webbplatser) har ökat, men också för att myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism har varit tvungna att (i högre grad) gå över till onlineverksamhet i det dagliga arbetet.
7. Rådet är medvetet om de utmaningar som covid-19-pandemin har medfört för det dagliga arbetet vid myndigheter som arbetar mot terrorism och våldsbejakande extremism, särskilt när det gäller hanteringen av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter, och inser att man måste finna den rätta balansen mellan säkerställandet av operativ kapacitet och säkerhet för dessa myndigheters onlineverksamhet och respekten för reglerna för hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
8. Rådet påpekar emellertid att trots att fysiska möten och verksamheter är av avgörande betydelse för arbetet mot terrorism och våldsbejakande extremism – särskilt när detta arbete grundar sig på ”förtroendeförhållanden” – kan gemensamma insatser och ömsesidiga synergier åstadkommas online, vilket gör det möjligt för myndigheterna att spara tid och bevara ekonomiska och miljömässiga resurser när sekretesskraven och nätsäkerheten tillåter detta.
9. Rådet konstaterar att även om covid-19-pandemin inte har lett till en tydlig ökning av terroristattacker är det sannolikt att pandemin och dess socioekonomiska konsekvenser, på medellång till lång sikt, kan visa sig vara en gynnsam grogrund för extremistiska budskap (för flera olika ideologier). I detta sammanhang bör det noteras att vänster- och högerextremistiska grupper och islamistiska extremistgrupper redan har tagit med covid-19 i sina budskap. Ytterligare överväganden gäller den osäkerhet och oro som pandemin har skapat samt det faktum att människor tillbringar mer tid på nätet, vilket kan öka mottagligheten för våldsamma extremistiska budskap.

10. Rådet konstaterar att vissa våldsamma falanger av rörelser som förnekar coronaviruset och grupper som motsätter sig myndighetsåtgärder för att hindra spridningen av covid-19, vilka har lockat till sig extremister med olika ideologisk bakgrund, i slutändan kan innebära ett säkerhetshot på grund av deras potential att begå våldsamma handlingar, och därför kan det, beroende på hur dessa grupper utvecklas, behövas ytterligare insatser för att hantera dem.

Behov av åtgärder

11. I denna situation erkänner rådet det arbete som redan har utförts i medlemsstaterna, inom deras egna nationella ramar och genom deras behöriga myndigheter, för att ständigt uppdatera förståelsen och bedömningen av onlinedimensionen av hotet från terrorism och våldsbejakande extremism, och uppmanar medlemsstaterna att kontinuerligt bidra till denna förståelse och bedömning på frivillig basis genom att lämna information till berörda EU-organ. EU Intcen och Europol bör i detta sammanhang, inom sina respektive ansvarsområden, fortsätta att fördjupa sina bedömningar av pandemins inverkan på terroristoperationer och på terroristorganisationers och våldsamma extremistgruppers eventuella försök att utnyttja den aktuella krisen.
12. Rådet UPPMANAR medlemsstaterna att snarast ge verkan åt bestämmelserna i förordningen om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online¹, och uppmanar kommissionen och EU-enheten för anmälan av innehåll på internet att ge kontinuerligt stöd till medlemsstaterna i form av teknisk och operativ expertis.
13. Mot bakgrund av onlinedimensionen av hotet från terrorism och våldsbejakande extremism samt andra närbesläktade fenomen, såsom samhällets polarisering, desinformation och våldsamma rörelser som förnekar coronaviruset, samt dagens tekniska möjligheter i samband med till exempel artificiell intelligens, UNDERSTRYKER rådet att algoritmers inflytande och deras roll i främjandet av radikaliserings och våldsam extremism är en ytterligare viktig fråga som förtjänar att uppmärksammas².

¹ EUT L 172, 17.5.2021, s. 79.

² 12735/20: *The role of algorithmic amplification in promoting violent and extremist content and its dissemination on platforms and social media* (inte översatt till svenska) (Betydelsen av algoritmisk förstärkning i främjandet av våldsam och extremistiskt innehåll och dess spridning på plattformar och sociala medier) (dokument från EU:s samordnare för kampen mot terrorism, december 2020).

14. Medlemsstaterna och kommissionen UPPMUNTRAS att fortsätta sina ansträngningar för att förebygga alla typer av olaglig extremistpropaganda och terroristpropaganda, uppvigling till våld och olaglig finansiering av hatpropaganda och våldsbejakande extremism, samtidigt som man BETONAR det viktiga bidrag som internetleverantörernas mellanhänder kan ge i kampen mot olagligt innehåll och förstärkning av det, också i samband med den rättsakt om digitala tjänster som för närvarande är under behandling.
15. Rådet noterar också att ökad uppmärksamhet bör ägnas åt framväxande hot och säkerhetsrisker liksom åt de möjligheter som ny teknik medför. Rådet betonar den roll som EU:s innovationsknutpunkt har intagit som observatorium för ny teknisk utveckling och som drivkraft för innovation, bland annat genom att utveckla tekniska standardlösningar för medlemsstaterna på området för inre säkerhet i enlighet med de berörda byråernas mandat.
16. Med beaktande av de hinder och begränsningar som covid-19-pandemin har medfört, samt bedömningen att en del av insatserna och synergier kan äga rum online – oberoende av de säkra kommunikationsplattformar och kommunikationssystem som de behöriga myndigheterna redan nu använder för samarbetet mellan och inom medlemsstaterna – KONSTATERAR och UNDERSTRYKER rådet också att det är ytterst viktigt att fortsätta att utveckla säkra videokonferenssystem som möjliggör diskussioner om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter. Rådet ÄR också MEDVETET OM vikten av att fortsätta att utveckla säkra kanaler för skriftligt utbyte av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.
